

Udkast til Bydelsplan for Brønshøj-Husum (pr. 5. april 2011)

KOLOFON OG INDHOLDSFORTEGNELSE FORORD

PRÆSENTATION

Brønshøj-Husum er en mangfoldig bydel, der rummer tre byområder - Tingbjerg, Husum og Brønshøj.

Den grønne bydel

I løbet af 100 år har Brønshøj-Husum udviklet sig fra små landsbyer med omkringliggende marker til et fuldt udbygget bylandskab med villaer, etagebebyggelser og et tæppe af grønne parker. Brønshøj-Husum bydel har bibeholdt den landskabelige karakter, og er i dag en af Københavns grønneste bydele. Her er grønne åndehuller som Utterslev Mose, Vestvolden, Kagsmosen, Degnemosen, haver i villa- og kolonihavekvarterer samt almene parkbebyggelser. Det betyder, at hver indbygger har **XX** andel grønt område i forhold til **XX** for en gennemsnitskøbenhavnerv. De grønne arealer rummer et stort potentiale og giver mange muligheder for bevægelse, naturoplevelser og samvær. Derfor er de en af bydelens helt særlige kvaliteter.

En børnerig bydel

Med den dominerende mængde af villaområder tæt på Københavns brokvarterer, er Brønshøj-Husum et trækplaster for børnefamilier. I Brønshøj-Husum bor **XX** indbyggere og i blandt dem er **xx** procent børnefamilier. Andelen af børn i bydelen er relativ høj sammenlignet med det øvrige København (**evt. indbygger statistik/aldersdemografi**). Børnene forlader til gengæld bydelen, når de når 20'erne og først senere i livet bliver bydelen atter attraktiv med mulighederne for lys, luft og naturoplevelser. Derfor er den typiske indbygger i Brønshøj-Husum som oftest enten et barn, eller over 30 år. De, som slår sig ned, er trofaste - de bliver her længe, hvilket giver sig til udtryk i den høje andel ældre over 60+. (**flyttestatistik**)

Den levende bydel

Bydelen gennemskæres af hovedfærdselsåren Frederikssundsvej. Ud over at det er en stærkt trafikbelastet vej, gælder det, at den er en strøggade, der samtidig er nerven til bydelens butiksliv. Frederikssundsvej løber forbi bydelens to centrale torv; Brønshøj og Husum torv, der er bydelens samlingspunkter. Her foregår hyppigt begivenheder til glæde for bydelens borgere, men det er samtidig byrum, der i højere grad kan understøttes som kulturelle mødesteder.

Den sunde bydel

Bydelens grønne områder indbyder til at skabe særlige gode rammer for bevægelse, motion og leg. Rammer der kan inspirere bydelens borgere til en aktiv hverdag – og dermed gøre muligheden for en sundere livsstil tilgængelig for bydelens borgere uanset social status. Der er en markant udfordring i Brønshøj-Husum med en sundhedsprofil, med den største andel overvægtige i forhold til de øvrige bydele i Københavns Kommune. (**Her vil fremgå statistik over bydelens sundhedsprofil i forhold til livsstilssygdomme samt en analyse af overdækkede idrætshaller og idrætsfaciliteter vs. KBH i øvrigt**).

Den mangfoldige bydel

Bydelen rummer en stor alsidighed mellem kvarterer af villaområder og almene boliger, der sammenlignet med resten af København har en stor andel af begge bebyggelsestyper.

Bydelen har store trafikale knudepunkter og rummer samtidig muligheden for helt unikke naturoplevelser. Bydelens villakvarterer tiltrækker ressourcestærke børnefamilier og har samtidig en relativ høj andel af borgere på overførselsindkomst. Alt i alt en rummelig og mangfoldig bydel med særlige kendetegn, der både er bydelens udfordring og samtidig dens styrke. Derfor er det Lokaludvalgets vision at bydelens kendetegn skal styrkes og i fremtiden være endnu mere grøn, endnu mere sund og endnu mere levende.

Brønshøj, Husum og Tingbjerg

Brønshøj

Bjarne Reuters barndomsfortællinger stammer fra dette boligområde, der primært er præget af villakvarterer, et landsbytorv, og området har med sin høje beliggenhed helt unikke udsigtsforhold.

Bellahøj-bebyggelsen har udnyttet det terrængående landskab til fulde, og fremtræder som et af bydelens kendetegn på lang afstand.

Tingbjerg

Et karakteristisk og velkendt område er Tingbjerg fra 1950'erne, og som udover almene boliger bl.a. også har kollegielejligheder og en butiksgade. Byområdet rummer arkitektoniske kvaliteter og oprindeligt var den tænkt som en by i byen. Den gule by blev udover et butiksliv også gjort selvforsynet med en skole og kirke, men fik samtidig den et selvstændigt bymiljø, der i dag står overfor fysiske som sociale udfordringer.

Husum

I Husum er der villa- og kolonihavekvarterer, Bystævneparken og større almene parkbebyggelser som Voldparken og Gadelandet. Her ligger bydelens eneste station og ved Husum Torv er en koncentration af butiksliv, hvor bustrafikkens transit-byliv gør den ligeså velbesøgt som Kgs. Nytorv. Der er altså et rigt byliv, som dog er præget af mennesker som ikke opholder sig længe undervejs.

BYDELSVISION

Brønshøj, Husum og Tingbjerg skal være en sammenhængende, levende, grøn og sund bydel med muligheder i fællesskabet.

Der var engang en bydel som lå i udkanten af den store hovedstad. Bydelen havde ikke altid været en bydel, for engang for længe siden var det to bondelandsbyer der lå ved siden af hinanden langt uden for hovedstaden.

De to landsbyer hed Husum og Brønshøj i gamle dage, og derfor kom bydelen til at hedde Brønshøj-Husum. Bydelen var gennemskåret af en lang lige landevej, der med tiden var blevet til en gade med stærk trafik af de mange mennesker der skulle frem og tilbage til hovedstaden.

I den nordlige ende af bydelen var der er udstrakt mose, og på den anden side af mosen var der kommet en stor ny bebyggelse til. Den nye bebyggelse var opført på den lave bakke, hvor det gamle tingsted lå og kaldtes derfor for Tingbjerg.

Dem der boede i bydelen var egentligt glade for at bo der, men de syntes, at der ligesom manglede noget.

Det var som om, at bydelen var vokset så hurtigt, at den havde svært ved at hænge sammen.

Ude i mosen nord for bydelen boede der en gammel troldmand. Han havde boet der i mange år, så længe at han kunne huske hvordan bydelen var, dengang Brønshøj og Husum var to landsbyer. Troldmanden synes også at der manglede noget. Troldmanden grublede længe og satte sig til sidst og skrev i en lille bog om det der skulle gøres. Og her er hvad han skrev;

Brønshøj-Husum bydel skal være et sted hvor mennesker føler at de har et godt liv, - i fællesskab med andre. Der skal være rent og der skal være grønt, og man skal være tryk og sikker ved at færdes overalt. Der skal være mange grønne områder hvor menneskene kan lege og dyrke sport og føle sig tæt på naturen. I mosen lige midt i bydelen skal der være et stort center for sundhed og bevægelse, hvor man kan mødes og få motion.

Trafikken langs den gamle landevej skal være mindre, og mere sikker, ren og stille, så man kan hygge sig og købe ind i de mange forretninger. Der skal være flere små torve og pladser, for på den måde tilskyndes folk til at mødes og snakke sammen.

Kulturlivet i Brønshøj-Husum skal være mere mangfoldigt og aktivt. På et centralt sted i bydelen skal der være et nyt kulturhus som menneskene kan bruge som mødested og blive inspireret til glæde og udfoldelse. Bydelens dejlige friluftsscene skal renoveres og bruges mere.

Højt på bakken, med udsigt over hovedstaden, står bydelens gamle vandtårn. Når det ikke længere skal bruges bliver det til et vartegn for bydelen og fra hele hovedstaden, kan man se hvor Brønshøj-Husum bydel ligger.

Man skal værne om miljøet og ressourcerne og tænke på, at de senere generationer skal kunne bo i bydelen uden at blive syge. De ældre i bydelen skal have omsorg og nye muligheder for at mødes både med hinanden og med folk i andre aldre.

Det skal være nemmere og sjovere at mødes med dem der har en anden kulturel baggrund. I det hele taget skal det være nemmere for menneskene at møde hinanden og knytte venskaber.

Man skal kunne mødes mange forskellige steder, - på gaden, i parken, i foreningerne, i kulturhuse og i cyberspace.

Den gamle troldmand blev helt glad da han havde skrevet tingene ind i sin bog. Han lænede sig tilbage og smilede stille. Han var godt klar over at det hele ikke kunne blive til noget med det samme, men man skal starte et sted. - Og det sted er en bydelsplan.

BYDELSKATALOG

TEMA: Levende Bydel

Målsætning og baggrund

Målsætningen er at skabe pulserende og dynamiske områder i bydelen. Vi ønsker bedre fysiske og sociale rammer, så borgerne i Brønshøj-Husum er stolte over bydelen, så borgere fra andre bydele og omegnskommuner kommer for at opleve livet og aktiviteterne her. Et par af forslagene fra borgerne i bydelsplanens dialogproces har været ønsket om at få mere liv på torvene i bydelen. Handelslivet bør forbedres, de eksisterende byrum især langs Frederikssundsvej vil kunne øge trivslen i bydelen, og så skal det blive lettere at kende sin bydel. Derfor har Levende Bydel arbejdet inden for to indsatsområder, som netop rummer aktivitetsforslag og tiltag, der skal skabe mere liv, flere oplevelser, større kendskab og bedre trivsel i bydelen.

Indsatsområde 1:

Trivsel og bedre byrum

Målsætning

”Trivsel og bedre byrum” skal have fokus på, hvor og hvordan vi kan gøre en forskel, så vi får skabt en følelse blandt borgerne af samhørighed, fællesskab og trivsel. Nogle tiltag har umiddelbar virkning, mens andre skal udvikle sig over de kommende år.

Forslag til handling

a) Frederikssundsvej

- Det skal være attraktivt at handle lokalt. Handels- og Erhvervsforeningen er et aktiv. Planerne om at etablere ”ClimateStreet”-mærkningen skal styrke de handelsdrivende. Inspiration hertil hentes fra bl.a. Vanløse og Miljøpunkt.
- Der er ønske om at åbne op og skabe bedre trivsel med fokus på parken over for Bellahøj kirke, så byrummet bliver mere spændende. Trygheden øges, når der er udsigt til parken fra Frederikssundsvej. Man kan få skabt et bedre byrum ved 1) at omlægge cykelstien, så den slår en blød bue ind gennem parken, og 2) at reducere bevoksningen ud mod Frederikssundsvej. (Dette understøttes af det 3. løsningsforslag til den højklassede busløsning på Frederikssundsvej).
- Det grønne område og pladsen ved siden af på Frederikssundsvej og Kobbelvænget kan også åbnes op og optimeres (dvs. etablering af strøm og vand), så området kan anvendes som lommepark med mulighed for at afvikle diverse bydelsarrangementer. (Områdefornyelse Husum laver forsøg med midlertidige gadeinstallationer fra sommeren 2011.)

b) Kulturel mangfoldighed og trivsel på Brønshøj Torv

Brønshøj Torv skal være et levende kulturtorv og dette skal understøttes i det fysiske bymiljø. Brønshøj Torv er et stort areal, som har en række udfordringer i forhold til at fungere som et af bydelens knudepunkter og som et mødested. Lokaludvalget ønsker, at der tages

hånd om aktiviteter, der skaber liv på torvet og at der på længere sigt gøres en indsats. Lokaludvalget arbejder sammen med 2700Kultur om at udvikle mulighederne og med inddragelse af aktører som eksempelvis Torveinitiativet og Handelsstandsforeningen.

- Der er planlagt torvedage/loppemarkeder den første lørdag i sommerhalvåret. Handels- og Erhvervsforeningen har deltaget i samarbejdet med Torveinitiativet. Det er et stort ønske fra mange borgere, idet mange ønsker at have en bod og gennem loppemarkedet komme i kontakt med andre.
  - Der etableres en lokalforening under Københavns Fødevarerforsyning – www.kff.dk - for at sikre borgerne billig, økologisk frugt og grønt
  - Torvet bør med tiden gøres landfast, hvilket vil kræve en trafikomlægning. I første omgang søges om midlertidige trafikomlægninger med malede vejbaner og hastighedsbegrænsninger på 20 k/t.
  - En udendørs café i nær tilknytning til Rytterskolen etableres
  - Bevoksningen omkring Rytterskolen minimeres og plejes for at skabe luft og udsyn til torvet.
  - En synlig informationsstander på torvet, der gør indbyggerne opmærksomme på aktiviteter i bydelen.
  - Et sejl sættes op for at give læ for vinden og for solen.
  - Boder designes til torvedagene.
- **Rytterskolens fremtid – ny administration.**
Det er Lokaludvalgets vision, at Rytterskolen som en del af 2700Kultur kan administrere kulturhistorisk formidling som eksempelvis fra det tidligere Brønshøj Museum. Hertil kommer kunst- og kulturaktiviteter, et lokaludvalgssekretariat og lokaler, som bydelens foreninger kan booke på lige fod med øvrige lokaler i ex. Kulturhuset Pilegården, samt bibliotekets skoletjeneste. Desuden ønskes etableret en café med udendørsservering i sommerhalvåret.
- **En kulturfusion med et nyt kulturelt centrum**
Lokaludvalget fik i 2008-09 udarbejdet skitseforslaget "Kulturfusion", et initiativ til at samle bydelens biblioteker og kulturhuse i ét hus med bibliotek, borgerservice, kulturhus, værksteder og multisal. I 2010 kom den administrative sammenlægning, 2700Kultur, og som sådan er der skabt en forvaltningsmæssig enhed, der i vid udstrækning samarbejder med andre aktører i bydelen, kommunen og regionen. Et nyt samlet kulturhus vil være med til at give bydelen identitet og et samlingssted med stolthed. Især savnes en stor sal, der kan rumme 2-300 personer til koncerter og arrangementer. I løbet af borgerinddragelsesperioden har det udarbejdede skitseprojekt været til debat. Borgerne har her tydeligt tilkendegivet, at et kulturhus bør og skal ligge centralt på Brønshøj Torv, bydelens hjerte. Det vil styrke bylivet og synligheden af et kulturelt centrum for bydelens indbyggere.

c) Husum Torv og et nyt samlingspunkt

Frederikssundsvej har potentiale for at være kvarterets centrale handelscentrum og mødested. Områdefornyelse Husum, som dækker et afgrænset areal af Husum, undersøger muligheden for at give strøggaden et løft, så Frederikssundsvej får et velfungerende gadestrøg i stedet for at fungere som barriere i området. Områdefornyelse Husum er en indsats, der løber frem til 2015.

Af konkrete fysiske forslag til strøggadens løft er det Lokaludvalgets forslag, at strøggaden skal forskønnes, og der skal skabes flere steder at krydse Frederikssundsvej.

Trafiksikkerheden skal forbedres på en række af de tilstødende veje, og der skal skabes trygge forbindelser til og fra strøggaden for fodgængere og cyklister. To punkter på

Frederikssundsvej rummer store potentialer. Det er oplagt at fokusere indsatsen her og på den måde forsøge at koncentrere bylivet så meget, at der er grundlag for nye aktiviteter og bedre handelsliv. Husum Torv er kvarterets vigtigste trafikale knudepunkt. Busserne 5A, 350S, 22, 200S, 15 og servicebus 862 mødes alle her, og Islevhusvej forbinder torvet med Husum station. Omkring torvet er der butikker, der nyder godt af nærheden til busserne, men by- og handelslivet begrænses til gengæld af torvets udformning som busholdeplads. Pladsen ved Husumvej ligger overfor både biblioteket og den store Føtex. Mod øst støder den op til en lille park, der løber langs Frederikssundsvej. Pladsen har grusbelægning og en rodet beplantning, men har potentiale til at blive et centralt mødested i Husum, fordi den er et oplagt knudepunkt mellem strøggaden og den nord-syd gående grønne forbindelse. Muligheden for at etablere en café på dette kommunalt ejede areal skal derfor undersøges. På længere sigt er det Lokaludvalgets ønske at der placeret en metrostation ved Husum Torv.

d) Bellahøj Friluftsscene – Amfiteateret

Friluftsscenen, amfiteateret bag Bellahøj Skole og Degnemosen, har været en meget benyttet attraktion gennem årene med medfølgende slid. Trapperne og græsfladerne er nedslidte, og betonfliserne er enten væltede, knækkede eller hælder udad. Scenearealet er udført i trampet jord/græs, hvilket gør det svært at anvende i vådt vejr.

Lokaludvalget finder det vigtigt at bevare dette for København helt unikke anlæg, hvis historie knytter sig tæt til bygningen af Bellahøj bebyggelsen, idet det var den overskydende jord fra byggeriet, der udgør amfiteateret. Derfor vil Lokaludvalget gøre en indsats for at reetablere Bellahøj Friluftsscene.

Indsatsområde 2:

Kend din bydel

Målsætning

Mange borgere har ikke et forhold til deres bydel, de kender ikke dens grænser, faciliteter eller netværk. I Brønshøj-Husum er der også sociale skel og fysiske barrierer i form af infrastrukturen, som adskiller indbyggerne på tværs af områder eller kvarterer. Hvilke initiativer kan styrke kendskabet til bydelen som helhed og enkeltområderne? Og hvad kan vi, som bor her, særligt være stolte af? Det ønsker Lokaludvalget at gøre mere for i fremtiden.

Forslag til handling.

a) Rutekort over bydelen seværdigheder

Kulturudvalget har med inspiration fra Valby i løbet af foråret 2011 fået skabt et rute- og attraktionskort over bydelen. Det har været et stort ønske fra mange at få overblik over bydelens legepladser, kendskab til de grønne områder og ruter, der kan motivere til at komme ud og opleve nærområdet. Projektet understøtter lokaludvalgets ønske om at skabe en grøn, sund og levende bydel. Denne form for projekt, der understøtter det lokale kendskab til bydelen skal fremover videreudvikles så der eksempelvis tages brug af nye kommunikationsformer og interaktionsmuligheder i bybilledet.

b) Aktiviteter på Tværs

Brønshøj-Husum Lokaludvalg vil støtte op om arrangementer, der styrker netværk på tværs af bydelens kvarterer. Sociokulturelle aktiviteter kan styrke sammenholdet i bydelen og udbedre kendskabet til bydelens faciliteter og muligheder i en mangfoldig bydel, som skaber fællesskab på tværs af kulturforskelle. Det drejer sig om initiativer, hvor man på tværs af aldre, kvarterer, etnicitet eller andre grupperinger går sammen for at styrke netværksdannelsen. Til eksempel på sociokulturelle aktiviteter på tværs,

blev der i forbindelse med bydelsplanen arrangeret to middagsaftener i Kulturhuset Pilegården og Tingbjerg Heldagsskole, hvor kvinder i Brønshøj og i Tingbjerg skiftevis skulle servere retter fra hver deres folkekøkken.

c) Brønshøj Vandtårn

Brønshøj Vandtårn er sat til salg af Københavns Energi, som ejer bygningen og Tårnet er derfor ikke i kommunalt eje. Lokaludvalget har ikke indflydelse på en ny anvendelse, men der har i forbindelse med bydelsplanen været vist en stor interesse for vandtårnet blandt bydelens indbyggere, hvorfor bygningen har en stor lokal betydning. Der er mange ideer til udsmykning og anvendelsesmuligheder såsom en cafe med udsigt, et akrobatisk hus, et naturcenter mm. Bygningen er fredet og har et potentiale som bydelens vartegn.

TEMA: DEN GRØNNE BYDEL

Målsætninger og baggrund

Med baggrund i viljen til at tænke globalt og agerer lokalt, ønsker Brønshøj-Husum Lokaludvalg at støtte op om Københavns kommunes bestræbelser på at tænke bæredygtighed ind i hverdagen for bydelen, dens institutioner, virksomheder, frivillige organisationer og borgere. Men vi skal ikke blot leve op til en række mål fra kommunens side. Brønshøj-Husum skal være en bydel, hvor miljøarbejdet er i højsædet og hvor vi får skabt spændende eksempelprojekter – store såvel som små. Herigennem får vi skabt en vigtig interesse for bydelen både fra nationale planlæggere og projektmagere indenfor miljøområdet og ikke mindst øger vi bydelens attraktionsværdi for borgerne.

Som borgere i en moderne metropol med et meget højt forbrug og den stadigt større viden om konsekvenserne af vores forbrug på miljøet – både lokalt, regionalt og globalt -, vokser bevidstheden om og nødvendigheden af bæredygtig adfærd for den enkelte såvel som samfundet generelt. De menneskelige aktiviteter i bydelen belaster på nuværende tidspunkt miljøet i en sådan grad, at det kommer til at gå alvorligt ud over livsvilkårene for vores efterkommere og for naturen omkring os. Det drejer sig både om omfanget af vores forbrug – ikke mindst af energiforbrug - den måde hvorpå vi håndterer de forbrugte varer, den måde vi transporter os selv og den måde vi bruger den jord vores bydel ligger på.

Samtidigt med at vi som lokalsamfund bakker op om de planer og tiltag der besluttet på de mange beslutningsmæssige niveauer – lige fra FN over EU til national lovgivning og kommunale planer – er der et udtalt behov for, at vi på lokalt / bydels-plan skubber på de bevidsthedsmæssige og adfærdsmæssige ændringer hos den enkelte borger, der er nødvendige for at sikre en bæredygtig fremtid for vores efterkommere.

Den grønne bydel er også en indsats som afspejler, at Brønshøj-Husum har mange grønne kvaliteter. Her er udover Utterslev Mose mange andre parkområder samt de store villakvarterer, som dækker den største del af bydelen arealmæssigt. Set i et københavner-perspektiv, er Brønshøj-Husums grønne områder misundelsesværdige – både fordi bydelen rummer mange flere m² grønt end andre, men også fordi variationen af grønt er stor i bydelen. For at bibeholde en attraktiv bydel er det vigtigt at værne om bydelens grønne områder, så de er til glæde og gavn for bydelens natur- og byliv. Samtidig er bydelen også negativt præget af store veje og meget gennemkørende trafik, og som skaber en uønsket barriere og opdeling i bydelen.

Indsatsområde 1:

Utterslev Mose – at finde en balance mellem naturbeskyttelse og beboernes rekreative behov

Målsætning:

Utterslev Mose udgør et samlet areal på 221 ha, der med Kirkemosen og Gyngemosen dækker 97 ha vandoverflade og øer. Det store naturområde har en stor attraktionsværdi for hele bydelen. Det er derfor vigtigt at styrke Utterslev Mose, fordi den skaber identitet til bydelen. Mosen er også et værdifuldt sted for dyr og planter, og er eksempelvis en af Københavns bedste fuglelokaliteter, hvor det især er grågæs og hættemåger, der yngler. Lokaludvalget ønsker, at Brønshøj-Husum fremover skal

videreudvikle sin kvalitet som en grøn bydel med oplevelsen af det unikke natur- og dyreliv. I respekt for naturens mangfoldighed af økosystemer skal det være muligt at understøtte og udvikle biodiversiteten ved nye former for pleje og samtidig skabe bedre vilkår for at opleve naturen med øget rekreative muligheder i respekt for naturen.

Forslag til handling:

Center for Park og Natur har iværksat en strategi for biologisk mangfoldighed og Lokaludvalget vil gerne indgå i et samarbejde eksempelvis med Center for Park og Natur, Bispebjerg Lokaludvalg og Gladsaxe Kommune, diverse Ngo'er, "Det Grønne Råd" m.fl. om at udvikle mosens natur- og anvendelsesmuligheder.

Zoneinddeling af Utterslev Mose

Utterslev Mose fordrer til en inddeling i områder med en rigere biologisk mangfoldighed, områder med "plejet" natur og områder med bedre muligheder for at opholde sig. På længere sigt er det et ønske i lokaludvalget at få etableret muligheden for yderligere rekreative aktiviteter. Lokaludvalget foreslår som udgangspunkt en opdeling mellem Vestmosen (**VISES PÅ KORT**), Midtmosen, Kirkemosen, Gyngemosen i Gladsaxe Kommune og Østmosen i Bispebjerg bydel i forskellige zoner til gavn for flora, fauna og menneskelig aktivitet. For de tre zoner foreslås det, at:

- a) Den vilde natur skal udvikles, således, at den valgte beplantning giver bedre muligheder for en rigere fauna, og eksempelvis give flagermus, insekter og fuglelivet bedre levevilkår. I disse områder skal menneskenes indblanding være minimal. Lokaludvalget ønsker ligeledes, at det fremover prioriteres at gøre en fortsat indsats for vandkvaliteten i moserne, bl.a. således at algevæksten mindskes.
- b) En "plejet" natur kan blive til glæde for folks maver - f.eks. frugttræer, bær og krydderier, som en lokal interesseforening vil kunne stå for plejen af. Biodiversitet i Utterslev Mosen skal ses i sammenhæng med de omkringliggende grunde, hvor fælles arealer og parcelhushaver bidrager til en samlet biologisk mangfoldighed. Grundejere bør informeres om og opfordres til at spille en aktiv rolle i at forstærke biodiversiteten i og omkring Utterslev Mose. Det vil også undersøges om der kan etableres bistader eller får-laug.
- c) Samtidig er det et ønske for Lokaludvalget, at enkelte områder gøres til bedre opholdssteder. (**OMRÅDET VISES PÅ KORT**) Det drejer sig primært om 2 steder ved Vestmosen, som kunne gøres mere attraktive for menneskelig aktivitet ved en etablering af opholdssteder og aktivisering af mere landskabelige byrum:
  - **"FrederiksSundet"**. Parkens brugere bør få en bedre, tryggere adgang til Vestmosen, og derfor vil Lokaludvalget støtte en indsats indenfor de kommende år for at få skabt muligheden for bedre udnyttelse af bymiljøet nær ved Frederikssundsvej i og omkring Åkandevej. Projektet kaldes "FrederiksSundet", der har til hensigt at forbedre byrum og opholdsmuligheden ved Utterslev Mose i krydset ved Åkandevej og Pilesvinget (**VISES PÅ KORT**). Der er en unik sigtelinje til mosen fra Frederikssundsvej, der kunne tydeliggøres med eksempelvis en grøn beplantningsstrategi. De omkringliggende sideveje vil kunne indrettes med eks. en anden belægning, en grøn port eller vandpassager med løb mod mosen. Byrumsaktivitet på denne del af Frederikssundsvej er på ca. 3000 buspassagerer dagligt. I nærheden af Frederikssundsvej kunne der placeres en sommercafe i forbindelse med den eksisterende bygning.
  - **EnergiCenter Voldparken Naturcenter**. EnergiCenter Voldparken er et center for idræt, kultur, natur og sundhed beliggende ved Utterslev Mose. Lokaludvalgets ønske er, at der etableres et naturcenter ved Mosen i nærhed til cafeen på EnergiCenter Voldparken. Driften koordineres herfra, og der kan

gives mulighed for skoleundervisning i naturformidling. I forbindelse med omdannelsen af Voldparken Skole til EnergiCenter Voldparken, er det hensigten at åbne området mere op, så der etableres en mindre tillukket beplantning. Et naturcenter kan præsentere almen viden om biodiversiteten i Utterslev Mose, hvilket eks. kan være et oplagt udflugtsmål for bl.a. de lokale folkeskoler.

Indsatsområde 2:

Grøn handelsgade

Målsætning

At omdanne Frederikssundsvej til en grøn handelsgade, som skal sætte Brønshøj-Husum på det globale klimakort og få bydelens butikker / virksomheder til at spare på energien. Frederikssundsvej er pulsen i bydelen og vinduet mod omverden. En grøn handelsgade vil blive en ultimativ synliggørelse af bydelens indsats for miljøet. Gennem diverse tiltag der både retter sig mod drift og energiforbrug i butikken samt udvalg af varer, får butiksejeren mulighed for at øge deres viden om miljøproblematikkerne og samtidig sætte fokus på individuelle besparelser. Butikkerne har en daglig kontakt til bydelens borgere, og herigennem bliver miljøviden formidlet videre. Et større sortiment af miljørigtige varer giver borgerne større mulighed for at agere miljøvenligt, og kampagnen vil give butikkerne i området mulighed for et generelt løft og et større sammenhold.

Frederikssundsvej rummer et bredt spektra af butikker. Der er oftest tale om 1 eller 2 mands virksomheder, men herudover findes der også kædeforretninger. Der findes en aktiv handelsstandsforening. Med en lokal indsats kan der bidrages til at gøre det attraktivt at have butik i Brønshøj-Husum og ikke mindst gøre det attraktivt at være på miljørigtige indkøb sammesteds! København skal være CO2 neutral i år 2025. Vi skal alle bidrage til visionen om at gøre København til verdens miljømetropol – og butikkerne er både et godt "vindue" stillet til skue for vores miljøindsats og butikkerne kan hjælpe borgerne ved at gøre miljø til et nemt tilvalg, når vi køber ind. I andre bydele er der med succes arbejdet med lignende tiltag, såsom Climate Street i Vanløse. Vi læner os op ad deres erfaringer med netværksdannelse og herunder konkrete informationer om miljøemner, som kan bruges i butikken, samt et tæt samarbejde med Grønne Erhverv og andre relevante aktører – offentlige som private samt ngo'er. Herudover har Miljøpunktet gennem flere år udarbejdet en Guide til grønne indkøb, som gør det nemt for borgerne at finde butikker som forhandler miljørigtige varer.

Forslag til handling

Lokaludvalget vil tage initiativet til at etablere et netværk af butiksejere og ansatte som ønsker at arbejde for målet at styrke en grøn handelsgade bl.a. i et samarbejde med handelsstandsforeningen. For at gennemføre projektet skal der findes en definition af optimal struktur for netværket – hvem gør hvad? – og sikring af ressourcer – såvel af "manpower" som af finansielle midler. Gennem netværket ønsker vi at sprede praktiske informationer om, hvordan den enkelte butik har mulighed for at gøre en individuel klimainsats i butikken. Netværket skal også bidrage til fælles indsatser som synliggør Frederikssundsvej som en grøn handelsgade. Dette kan ske gennem synlige tiltag – klistermærker i vinduerne – ens cykelstativer foran butikkerne med klimalogo eller lignende – fælles initiativer ala særlige shoppedage, hvor klima og miljø er i fokus.

Indsatsområde 3:

Grøn mobilitet

Målsætning

I Brønshøj-Husum vil Lokaludvalget gerne støtte op om den bæredygtige byudvikling på bydelsniveau, som kan ske ved at påvirke flere til at vælge transportformer, der skåner miljøet og kan forbedre klimaforholdene. Som en særlig indsats vil Lokaludvalget gerne fremme cyklismen i bydelen. I Københavns Kommune er der - som et led i bestræbelserne på at reducere CO2-udledningerne og luft- og støj-forureningen såvel som at begrænse trængslen i byens gader - en målsætning om at styrke den grønne mobilitet.

Transportsektoren er en af klimakampens absolutte smertensbørn og støj- og luftgenerne fra den motoriserede trafik er en særdeles alvorlig belastning for byens borgere og koster hundrede af liv hvert år. Desuden ligger der åbenlyse helbreds- og livskvalitets-effekter ved at få borgere til at cykle og gå noget mere i hverdagen.

Forslag til handling

Fremme af cyklisme kan ske ved forskellige initiativer og en række forslag til at påvirke cykeladfærden er at gøre det trygkere og mere attraktivt at være cyklist i bydelen. Det kan tilskynde til cyklisme at etablere flere pendlerstier, ligesom cykelruter og etablering af stier i det grønne kan motivere til at bevæge sig i det fri. Det ligger i tråd med de planlagte supercykelstier, der vil tilgodese, at man kan komme hurtigt frem, holde en fast hastighed, køre sikkert og trygt og opleve en forkælelse som cyklist, der kan gøre det attraktivt at vælge cyklen frem for bilen. Der er planlagt en rute fra København Centrum til Herlev gennem Frederikssundsvej/Brønshøj-Husum.

Nye muligheder såsom lån af bycykler/med lad lokalt, kan gøre det tilgængeligt for flere, så mange af små-turerne internt i området (såsom til/fra institutionerne, til de rekreative oplevelser og til indkøb) kan gøres nemt med cykel i stedet for bil. Cyklisme handler også om at fremme cykelkulturen, og derfor er det vigtigt at motivere børnene til at cykle for at skabe gode vaner senere i livet. Lokaludvalget vil derfor støtte initiativer som fremmer skolevejenes fremkommelighed på cykel. Ved at forbedre cykelparkeringsforholdene, bedre skiltning og eventuelt læskure kan det påvirke flere til at handle lokalt og pendle på tværs af bydelen på cykel. Det vil således være en måde at støtte op omkring den bæredygtige byudvikling.

Helt konkret foreslås det at tage fat i følgende projekter;

- a) Udarbejdelse af katalog over fysiske/praktiske tiltag, som vil gøre det nemmere at være cyklist i Brønshøj-Husum. Som beskrevet i Husum Kvarterplan ønskes flere trygge forbindelser for cyklister og gående, og Lokaludvalget ønsker at specificeret forbedringer af cykelforholdene i det øvrige af bydelen. Brønshøj-Husum Lokaludvalg vil gå i dialog med Center for Trafik om forbedringsforslagene.
- b) Gennemførelse af lokale aktiviteter/kampagner til fremme af den lokale cyklisme for eksempel i forbindelse med Miljøfestivalen.
- c) Indgå aktivt i Københavns Kommunes arbejde med strategien for fremme af grøn mobilitet med input om lokale forhold og problemstillinger – og i samarbejde med andre relevante initiativer og aktører indenfor området.
- d) Udarbejde grundig analyser af og planer for alle lokale børneinstitutioner i samarbejde med Sikre Skoleveje.

Indsatsområde 4:

Bevaring af villakvarternes egenart

Målsætning

I Brønshøj-Husum bor X antal i en-familiehus, som spreder sig over et X m² areal i forhold til bydelens samlede på X m². De første villakvarterer blev udstykket umiddelbart efter Brønshøj – Husums indlemmelse i Københavns Kommune i 1901 og resten blev udstykket over de næste 30 år. Vejnettets udformning og husenes karakter er meget varieret og afspejler de forskellige tiders stil og sociale udvikling. Her gemmer sig fælles udfordringer på tværs af grundejerforeningernes grænser. Lokaludvalget ønsker at fremme netværkssamarbejdet mellem grundejerforeningerne for at styrke de tværgående interesser. Med en invitation til alle grundejerne opfordres der til, at tage de fælles interessedspørgsmål op for fremtidens villakvarterer, som berører flere end den enkelte grundejerforening.

Beboerne i bydelens villakvarterer er glade for at bo her. Brønshøj – Husums villakvarterer, Den engelske Haveby og kolonihaverne skal derfor bevare deres egenart, og de skal fortsat være områder, hvor lokale og turister kan få en tilbagevendende oplevelse ud af en spadseretur, i form af spændende og varieret arkitektur, store træer og varierede haver. Københavnerne skal have mulighed for at vælge den livsstil, der følger med hus og have, uden at skulle forlade det københavnske miljø.

Villakvartererne er med til at bevare mangfoldigheden i vores by, både hvad angår boligform, livsstil og det biologiske miljø, og de bidrager dermed til at alle har en mulighed for at finde, hvad der er godt for dem. Brønshøj-Husum Lokaludvalg ønsker at understøtte en bevarelse af villakvarternes egenart i form af spændende og varieret arkitektur, store træer og varierede haver som kan bidrage til at bevare det biologiske miljø.

Forslag til handling

Lokaludvalget vil i første omgang invitere grundejerne i bydelen til et fælles møde via lokalavisen og bydelsportalen. Vækker initiativet interesse, vil Lokaludvalget indbyde grundejerne til et årligt temamøde med fokus på relevante emner.

a) Samarbejde mellem grundejerforeningerne i Brønshøj - Husum

Bydelens villakvarter har et godt samarbejde om fælles interesser og udfordringer. Der er mange udfordringer, der løses bedst ved samarbejde mellem flere grundejerforeninger. Eksempler herpå kan være økonomiske fordele ved at gå sammen om større vejprojekter, fælles planer for trafik- og hastighedsdæmpning, fælles styring af vejbelysning osv. Det lokale netværk af grundejerforeninger i bydelen styrkes. Det kan f.eks. ske ved at Lokaludvalget Brønshøj-Husum afholder en årlig konference for alle bydelens grundejerforeninger om aktuelle emner.

b) Lokal afledning af regnvand

I nogle tilfælde vil erstatningsarealer kunne bruges til lokal afledning af regnvand, f.eks. i form af lokale forsænkninger, og her er et samarbejdsgrundlag mellem grundejerne.

c) Lokale genbrugsstationer

Bydelens borgere skal have lettest mulig adgang til genbrugspladser. Let adgang til en genbrugsplads vil betyde, at mest muligt affald og overskydende ting kan genanvendes eller håndteres forsvarligt til gavn for miljøet og økonomien. Den

kommunale renovation og storskraldsordning med videre fungerer udmærket. Dog savnes en lettere måde at komme af med især byggeaffald på. Måske kunne der opstilles nogle containere til dette formål.

d) Fastholdelsen af de eksisterende bebyggelsesprocenter

Med en bebyggelsesgrad på 25% beholdes præget af en haveby (et villakvarter), men kommunen dispenserer rask væk til 40%, hvilket betyder, at man kan rive små huse ned og bygge store, derfor er megen af kvarterernes egenart truet. Lokaludvalget finder det vigtigt, at kommunen kun under ganske særlige omstændigheder, og efter godkendelse af de lokale grundejerforeninger og naboer dispenserer fra reglen om 25% bebyggelsesgrad.

e) Anvendelsen af de små grønne arealer (erstatningsarealerne).

De små grønne pletter rundt om i villakvartererne anvendes bæredygtigt, varieret og til fællesaktiviteter. I Brønshøj-Husum dækker erstatningsarealerne tilsammen 39.705 m² hvilket er langt det største, der til sammenligning i Valby er på 20.275 m². Bydelen har rigtig mange små grønne områder, der primært er administreret af grundejerforeningerne. Disse små oaser er/kan være et stort aktiv for bydelen. Store/gamle træer gør et område mere attraktiv. På grund af skygge og nedstyrtningsfare fra store træer er det ikke alle, der er interesseret i store træer i deres og naboernes haver. Man kan plante træer på de erstatningsarealer, der ikke i forvejen har træer. Erstatningsarealerne kan på den måde bidrage til at øge biodiversiteten. Det kan også nogle steder være relevant at etablere en legeplads. Det vil give børn adgang til legeredskaber, som man ikke umiddelbart stiller op i en have, og vil give forældre mulighed for at møde andre forældre i kvarteret.

TEMA: DEN SUNDE BYDEL

Målsætninger og baggrund

Alle borgere bør have et sundt liv – kvalitet i livet – livskvalitet. Sundhed handler om at kunne bruge krop og hoved aktivt og at kunne deltage i givende samvær med andre. Det handler om at skabe balance og udvikling i livet og om at have viden, redskaber og rammer til at kunne styre og udvikle sit liv - uanset om man er ung, forældre, syg, rask, overvægtig, handicappet, overbelastet på jobbet, jobsøgende, pensionist, ensom eller gerne vil kvitte tobakken.

Den overordnede målsætning for indsatsen – SUND BYDEL - er at forbedre alle borgeres livskvalitet gennem lokale initiativer, der kan fremme sundere livsstile – herunder socialt samvær og sammenhængskraft - og sikre alle en enkel og lige adgang til varierende former for sundhedsfremmende tilbud og mulighed for meningsfuld beskæftigelse.

Lokaludvalget ønsker at skabe bedre rammer og veje til at motivere og rådgive flere til at motionere, spise sundere og til at deltage og bidrage aktivt i fællesskaber og i bydelens liv.

Box med statistiske oplysninger – der i udvalg kan fremgå i relation til temaet sundhed

Antal personer i forskellige aldersgrupper, børn i dagsinstitutioner, børn i skoler, børn i Fritidsinstitutioner, børnefamilier, pensionister, henvendelser til alm. praktiserende læger og indlæggelser og Medicinforbrug, førtidspensionister, kronisk syge, sygedage, ældre på plejehjem, arbejdsløse – beskæftigede, arbejdspladser, virksomheder (offentlige og private) fordelt på størrelse, uddannelsessøgende, personer med forskellig etnisk herkomst, medlemmer i diverse foreninger, medlemmer i sportsklubber, antal af cyklister til arbejde hver dag

Målet er at fremme livskvaliteten og sundheden i et aktivt samspil med alle borgere i bydelen gennem:

- Et bedre byliv – byens rum skal indrettes til et sundere og mere aktivt liv med masser af mulighed for bevægelse for alle borgere uanset alder, køn, etnisk tilhørsforhold og fysisk og psykisk formåen.
- En sund og aktiv hverdag – i skoler, ældrepleje, daginstitutioner, hjem og arbejdspladser med mulighed for udvikling af sunde livsstile.
- Nye og sundere indkøbsmuligheder og mad tilbud i bydelen – det gælder restauranter, cafeer, Take Away og andre fødevarerforretninger, institutioner, kantiner, skoler og arbejdspladser. Også torvedage vil give flere inspirerende indkøbs – og madoplevelser.
- Samling og bedre koordinering af offentlige og private tilbud til forebyggelse og behandling – støtte til et varierende og tværfagligt udbud af offentlige og private rådgivningsformer af høj kvalitet.
- Etablering af virksomheds-, forenings-, skole- og institutionsnetværk til fremme af sundhed.
- Aktive transportformer – flere skal gå mere og flere skal cykle.
- Bedre sportsfaciliteter og nye muligheder for at anvende eksisterende sportsfaciliteter på nye måder og med nye tilbud til de grupper, der ikke plejer at anvende disse faciliteter.
- Oplysning om sundhed og motionstilbud i lokalområdet.

Indsatsområde 1:

Husumvolden - bydelens nye motionsrum

Målsætning

Mellem Avedøre og Utterslev Mose strækker Vestvolden sig, som et næsten 15 kilometer langt militært voldanlæg. Husumvolden er en del af det tværkommunale voldanlæg – Vestvolden – hvor Husumvolden er den eneste del af volden, der er beliggende i Københavns Kommune. Vestvolden er i dag et imponerende bygningsværk med voldgrave, magasiner og underjordiske gange og samtidig har et stort rekreativt område, med muligheder for en lang række natur- og kulturoplevelser.

Brønshøj-Husum Lokaludvalg ønsker at revitalisere Vestvolden som en del af Københavns Befæstning til et nyt motionsrum for borgerne. Et motionsrum, der skaber rammer for hovedstadsområdet's aktive fritidsliv. Vestvolden skal være et enestående sted for et aktivt fritidsliv, hvor alle borgere kan få indsigt i befæstningens historie og samtidig prøve kræfter med de mange forskellige aktiviteter, som har bevægelse, fantasi og leg som nøgleord. Motionsaktiviteterne skal bidrage til en aktualisering af kulturarven og gøre historien vedkommende for en bredere målgruppe. Målet er, at flere bruger Vestvolden til motion og leg, og at de tiltag, der iværksættes, er med til at forbedre folkesundheden og fremme viden om den historiske og kulturelle arv.

Forslag til handling

To af Københavns Befæstnings femten projekter på det samlede befæstningssystem er af særlig interesse for lokalområdet og indebærer synliggørelsen af Vestvolden som et sammenhængende fortidsminde - deriblandt sikringen af de større bygninger på Vestvolden. Brønshøj-Husum Lokaludvalg vil gerne støtte en indsats for;

- a) At der sker en indretning og genanvendelse af udvalgte bygninger bl.a. dobbelt-caponieren ved Frederikssundsvej, ammunitionsmagasinet ved Bystævnet, ammunitionsmagasinet i Kagså batteriet.
- b) At der gennemføres en omfattende naturpleje indsats bl.a. gennem udsætning af får og genplantning af den berømte dobbelte allé.
- c) At der anlægges nye cykelstier/ rulleskøjtestier, gamle cykelstier opgraderes ligesom der eksempelvis bygges en fæstningshistorisk legeplads, etableres cykeludfordringsbaner og naturmotionscentre.
- d) At sikre sammenhæng i stisystemet ved at etablere broer på Vestvolden over indfaldsveje for at sikre en uhindret adgang til hele Vestvolden.
- e) At der lægges vægt på mulighed for aktiv selvudfoldelse for mange forskellige målgrupper og deres interesser for forskellige bevægelses- og transportformer langs befæstningen, f.eks. gang, løb, leg, rulleskøjter, skøjter, ski og cykel.
- f) At der arrangeres årlige tilbagevendende aktiviteter som eks. cykelløb, walkatons, rulleskøjteløb, motionsløb, Befæstningsdage, Pinse på Volden, Jul på Befæstningen, natur, kunst-installationer på Volden mv. Dette vil give borgerne og ikke mindst børn og unge mulighed for at opleve og lære om historien og kulturarven og til at lære at bruge de mange bevægelsesmuligheder, som det store voldanlæg muliggør.

Initiativet til projektet om Københavns Befæstning er taget af Naturstyrelsen, Kulturarvsstyrelsen og Realdania, som er ved at realisere det via et partnerskab. Partnerne har afsat 175 millioner kroner til projektet. Forventningen til et lokalt initiativ fra Brønshøj-Husum Lokaludvalg er, at flere vil bidrage med yderligere investeringer, engagement og aktiviteter både lokalt og regionalt ikke mindst de omkringliggende kommuner herunder Københavns Kommune og Lokaludvalget, men også private sponsorer forventes at bidrage. Det er op til projektejerne at udarbejde detaljerede projekter og sikre den medfinansiering,

som er forudsætningen for de fleste projekter.

Arrangører af særlige aktiviteter kan være Skoletjenesten Københavns befæstning, Københavns Befæstningsforening, forskellige patientforeninger, frivillige organisationer, Idrætsforeninger, skoler og institutioner. Desuden kan projektet finde samarbejdspartnere i Områdefornyelse Husum, Tingbjerg Områdesekretariat, foreningen EnergiCenter Voldparken, boligforeninger samt beboerne i området.

Hvad angår indretningen og driften af de tre bygninger på volden, skal det undersøges om der kan dannes en social – økonomisk virksomhed til sikring af driften heraf i et samarbejde med Lokaludvalget/ Københavns Kommune og mulige private sponsorer.

Indsatsområde 2:

SundhedsHuse - Centre for sundhed

Målsætning

Brønshøj-Husum Lokaludvalg ønsker at skabe en platform for en samlet og koordineret indsats for det forebyggende sundhedsarbejde. Målet er at der i fremtiden på længere sigt etableres SundhedsHuse – mindre centre rundt i bydelen, der fungerer på tværs af offentlige og private aktører. Med udgangspunkt i Københavns Kommunes sundheds-politik skal de mange forskellige offentlige og private aktører, udvikle og understøtte den tværgående forebyggende indsats med borgerne i bydelen. Borgerne skal mærke at de får en lettere og enklere adgang til sundhedsydelser.

De fælles fysiske rammer skal understøtte udviklingen af en høj faglig indsats og det tværfaglige samarbejde.

Målet med SundhedsHuse er borgerrettet forebyggelse og sundhedsfremme. SundhedsHuse skal virke som en platform for sundhedsaktiviteter på tværs af de tilbud der gives af det offentlige og private herunder fx alment praktiserende læger, patientforeninger, frivillige foreninger, alternative behandlere. Det kan øge borgernes sundhedstilstand og livskvalitet og øge tilgængeligheden gennem samling af flere sundhedstilbud af sammenhængende og forebyggende behandling - herunder muligheden for en helhedsorienteret behandling. Det kan bidrage til at den enkelte borger oplever større sammenhæng mellem de forskellige aktører i sundhedssektoren og skabe gode faglige miljøer for sundhedsmedarbejderne og kvaliteten af deres tilbud til borgerne. Det kan på længere sigt være med til at forebygge hospitalsindlæggelser og genindlæggelser og nedsætte sygefraværet.

Aktiviteterne i SundhedsHuse kan være:

Patient-til-patient rådgivning, forløbsprogrammer for kronisk syge, genoptræning og træning, sorggrupper og krisehjælp, håndtering af livstruende sygdomme mv. for syge og deres pårørende. Her kan være en åben rådgivning om eksempelvis rusmidler, rådgivning vedr. kost og motion til familier, enkeltpersoner og arbejdspladser, bloddonor, blodprøver o. lign (så borgerne ikke skal drage til centrum), testning af alm. sundhedstilstand (hjerte – kar – lunge etc.) og rådgivning i forbindelse hermed, hjælpemiddelområdet, fysioterapi, sundhed på arbejdspladsen/ skoler/ institutioner – stress/trivsel – arbejdsmiljø – opsøgende sundhedsagenter, forebyggende hjemmebesøg til ældre og særligt udsatte familier.

Med SundhedsHuse skal borgeren på sigt kun gå gennem én dør for at nå de nære sundhedstilbud, der ligger uden for hospitalerne. Det skal sikre en nem og mere sammenhængende adgang til udviklingen af et sundt liv for bydelens borgere. Alle sundhedstilbud, som ikke kræver hospitalsbehandling, kan i udgangspunktet placeres i et

sundhedshus. Ideelt set bør det overvejes hvilken synergi effekt, der kunne skabes ved at de 22 alment praktiserende læger, de 6 speciallæge praksis og diverse fysioterapeuter i Brønshøj – Husum gik sammen i et eller to "lægehuse" – "sundhedshuse" for herigennem at sikre en løbende erfaringsudveksling, vidensopbygning og høj kvalitet i den primære lægefaglige rådgivning og behandling.

Forslag til handling

Brønshøj-Husum Lokaludvalg ønsker at indgå i et samarbejde med Københavns Kommune og Region Hovedstaden, patientforeninger og de mange privat praktiserende sundhedsvirksomheder.

Indsatsområde 3:

Husumparken – Mere gang i sportslivet

Målsætning

Husumparken er bydelens største åbne aktivitetsareal i Husum. Arealet kan anvendes langt bedre og vil være mere attraktivt for flere borgere, hvis arealet indrettes mere hensigtsmæssigt.

Brønshøj-Husum Lokaludvalg ønsker at forbedre de sportslige og rekreative muligheder i Husumparken til glæde for Husum skoles mange elever, børnene fra de omliggende offentlige institutioner, Medlemmerne af Husum Boldklub, områdets beboere m.fl. der bruger eller potentielt kunne have glæde af at bruge det store grønne område til leg og motion. Målet er at højne kvaliteten og udbuddet af boldbaner og motionsarealer.

Forslag til handling

Kommende aktiviteter vil Lokaludvalget bakke op:

- a) Etablering af nye boldbaner, herunder en ny kunststofbane
- b) Etablering af et lege- og bevægelsesareal i tilknytning til Husum skole
- c) Etablering af bevægelsesbånd – og boulevarder med grønne forbindelse som beskrevet i skitseprojektet for Husumparken udarbejdet af Husum Områdefornyelse.

Som en del af Husum Kvarterplan er det besluttet at området skal forbedres. Det vil være Områdefornyelse Husum i samarbejde med Lokaludvalget, områdets boligforeninger, institutioner, Husum skole og Husum boldklub, der i fællesskab skal sikre gennemførelsen af projektet.

Indsatsområde 4:

EnergiCenter Voldparken – vi samler sundhed, idræt, natur og kultur

Målsætning

Lokaludvalget ønsker med et EnergiCenter Voldparken at skabe et forsamlingssted for områdets borgere hvor der tilbydes fysiske og organisatoriske rammer for udvikling af aktiviteter inden for sundhed, idræt, natur og kultur. Det er visionen at skabe nye traditioner for aktiviteter og bidrage positivt til bydelens identitet og selvforståelse.

Forslag til handling

EnergiCenter Voldparken skal fungere som bindeleddet mellem bydelens forskellige områder. EnergiCenter Voldparken skal være et åbent sted, hvor en bred vifte af aktiviteter kan foregå. Aktiviteterne kan både være organiseret i foreninger eller forblive uorganiseret. Det vil sige tilbud til alle.

- a) **Uorganiserede aktiviteter.** En række aktiviteter vil blive stillet til rådighed for alle borgere i området, herunder borgercafe, udendørs motionsaktiviteter, legepladser og omklædningsfaciliteter for individuelle aktiviteter som løbetræning el. lign.
- b) **Organiserede aktiviteter.** Nye og eksisterende foreninger som enten allerede er eller påtænker at flytte ind på EnergiCenter Voldparken. Herunder sportsklubber, spejdere, kulturforeninger osv.
- c) **Paraplyaktiviteter** som er sat i gang direkte af Foreningen EnergiCenter Voldparken og som tilbydes alle foreningens medlemmer, herunder støttefunktioner til foreningsdrift (medlemsregistrering, kontingentopkrævning mv.), fælles vintermotion, uddannelse og vidensdeling for ledere og trænere, sociale aktiviteter (banko, julefester etc.). Herudover vil der blive etableret foreningsfitnesscenter, som vil blive stillet til rådighed for foreningens medlemmer på foreningsvilkår.
- d) **Indtægtsgivende aktiviteter** som bliver det økonomiske grundlag for de andre aktiviteter. Disse aktiviteter bliver drevet på rent forretningsmæssige vilkår, og kan bl.a. omfatte: driftsoverenskomst, forpagtning af institutionskøkken, driftsopgaver over for Københavns Kommune, levering af sundhedspakker til børn i udflytterbørnehaven, andre aktiviteter som kan bidrage økonomisk til EnergiCenter Voldparkens aktiviteter.

Foreningen EnergiCenter Voldparken skal eksistere i synergi med de eksisterende foreninger og være behjælpelig og understøtte lokale initiativer, forestå overordnede aktiviteter som f. eks. driftsstøtte, vidensdeling og uddannelse for ledere og trænere, samt arrangere sociale begivenheder mm.

INDSATSOMRÅDE 5:

Bevægelsesmuligheder for alle i hverdagen

Målsætning

Målet er, at alle får mindst ½ times daglig motion enten igennem benyttelse af det offentlige byrum med dets tilbud af grønne cykelstier, motionsstier, legepladser og motionsrum eller gennem benyttelse af eksisterende sportsfaciliteter. Flere skal bevæge sig mere som en naturlig del af hverdagen. Her er visionen, at alle skal motionere i dagligdagen eksempelvis synligt ved at antallet af medlemmer i sportsforeninger fordobles.

Et markeret stisystem i bydelen, hvor der forud er analyseret hverdagsruter og knudepunkter i bydelen, vil kunne skabe bedre vilkår for motionister, cyklister og gående. Målet er også at etablere netværk og aktivitetsplaner mellem lokalområdets skoler og børneinstitutioner til løft af sundhed og livskvalitet i dagligdagen og dermed renommeet for lokalområdet skoler og institutioner.

Forslag til handling

Lokaludvalget vil gerne støtte en indsats for:

- a) At der etableres et sammenhængende og markeret grønt stisystem for cyklister og fodgængere, der går fra skoler/daginstitutioner, til legepladser/motionspladser og til vold /moser/grønne områder i bydelen.

Box med kort over etablerede og planlagte stier

- b) At der etableres nye legepladser og motionsrum på Vestvolden og det undersøges om der er behov for yderligere legepladser end de allerede eksisterende, der for tiden er ved at blive istandsat.

Box med kort over etablerede og planlagte legepladser og motionsrum

- c) At der etableres et netværk mellem skoler og sportsforeningerne med henblik på systematisk at informere om og invitere til deltagelse i den organiserede sport
- d) At der arrangeres særlige sports – og motionsdage i løbet af året der er målrettet forskellige målgrupper.
- e) At der skal etableres særlige øvesteder for unge og voksne, der gerne vil lære at cykle eller stå på rulleskøjter. Udstyr og instruktører stilles til rådighed herfor.

Aktører og finansieringsmuligheder er udover Københavns Kommune og Brønshøj-Husum Lokaludvalg også skolerne, sportsforeningerne og andre frivillige organisationer, Befæstningen København konsortiet, EnergiCenter Voldparken.

Indsatsområde 6:

Berigelse af indkøbs – og spisekultur med en sundere og tværkulturel tilgang til madlavning og indkøb.

Målsætning

Lokaludvalget ønsker at udvikle en indkøbs – og spisekultur som fremmer sundheden for alle borgere i lokalområdet gennem aktiv inddragelse af de mange lokale producenter og indkøbere af mad og fødevarer. Målet vil være at højne kvaliteten og udbuddet af madvarer.

Forslag til handling

Lokaludvalget vil støtte en indsats for:

- a) At der etableres netværk og aktivitetsplaner mellem lokalområdets skoler og børneinstitutioner til løft af sundhed og livskvalitet i dagligdagen
- b) At der fremmes et netværk af lokale restauranter, offentlige og private kantiner, cafeer, Take Aways og fødevarerbutikker, der kan tilbyde økologisk og sund mad.
- c) At der afholdes månedlige "Mad på Tværs" dage
- d) At der er faste torvedage på Brønshøj og Husum Torv.

TEMA: TRAFIKKEN

Den overordnede målsætning for trafikken er et velfungerende vejnet der er i stand til at skabe de bedste vilkår for gående, cyklister, bilister og den kollektive trafik. Desuden ønsker Lokaludvalget, at mindske barriereeffekten af den stærkt trafikerede strøggade Frederikssundsvej, som er påvirket af den megen gennemkørende trafik. Fremover skal antallet af gennemkørende biler minimeres og samtidig skabe en bedre dækning med kollektiv trafik, som er mindre støj- og miljøbelastende.

Baggrund:

Trafikken i Brønshøj-Husum er præget af den store trafikmængde, der er på Frederikssundsvej, det er ikke kun den almindelige biltrafik, men også den kollektive bustrafik som bidrager til en opdeling af bydelen i en nordlig og en sydlig del. Frederikssundsvej i vores bydel, er af Københavns Kommune defineret som en strøggade, det betyder, at man vil sikre et gademiljø, hvor der kan udfoldes et aktivt handelsliv. Borgerne i Brønshøj-Husum har på flere borgermøder vist stor interesse for at bevare strøggadens status med et aktivt handelsliv og samtidig bevare det sikre midterfelt på Frederikssundsvej, som benyttes ved krydsning af den stærkt trafikerede gade. Det er samtidig en forventning, at man som minimum bevarer det antal parkeringspladser, der findes i dag op til og på strøggaden.

Der er en del lokal trafik som på grund af manglende vejforbindelser i bydelen kører store omveje for at komme ud og ind af lokalområdet. Det gælder blandt andet de mange beboere i Tingbjerg som kun har en tilkørselsvej ved krydset Åkandevej og Ruten, som skal bære al trafik fra X antal borgere. Dette bidrager til ekstra megen trafik på den hårdt belastede Frederikssundsvej.

Målsætning for kollektiv trafik:

Den kollektive trafik skal bidrage med en attraktiv transportmulighed, der er konkurrencedygtig og hurtigt kan bringe borgerne rundt i Brønshøj-Husum og samtidig give hurtig forbindelse til trafikknudepunkter og centrum i København.

Målsætning for biltrafik:

Både den gennemgående og den lokale biltrafik skal dæmpes som led i et bæredygtigt miljø og en bedre fremkommelighed for den kollektive trafik. Der skal være attraktive muligheder for at benytte "grøn" transport.

Forslag til handling

a) Kollektiv trafik

Den offentlige transport er hæmmet af dårlig fremkommelighed. Det er hovedsageligt bussernes lave hastighed på Frederikssundsvej, der volder store problemer, på denne strækning transporteres der årligt X antal buspassagerer. En mulig løsning på dette problem vil være at begrænse den gennemkørende biltrafik og samtidig sikre at lokaltrafikken ikke altid skal benytte Frederikssundsvej for at komme ind og ud af lokalområdet. En mulig løsning kunne være en højklasset busløsning hvor man ved hjælp af trafikprioritering giver busserne højere fremkommelighed. Det er vigtigt at de busser, som kører igennem Brønshøj-Husum-Tingbjerg, har hurtig forbindelse til de nærmeste trafikknudepunkter for S-tog og Metro. Som aflastning af trafikproblemerne i Husum, ønskes den vel dimensionerede vej Bystævnet forlænget med en bro over Vestvolden til Langhusvej og ruten i Tingbjerg, som den oprindeligt er vist på Stadskonduktørens kort fra 1969. Dette vil kunne bidrage til en bedre kollektiv trafikafvikling af Tingbjerg og samtidig

skabe en tryk og effektiv forbindelse for øvrige trafikanter til den centrale del af Husum. På langt sigt ønsker lokaludvalget en underjordisk Metro med afgang fra ringbanen ved Nørrebro station med et forløb under Frederikssundsvej til Brønshøj, Husum, Tingbjerg og Gladsaxe.

b) Biltrafik

For at opnå de mål for reduceret biltrafik som er lokaludvalgets ønske, skal der ske en prioritering og dosering af biltrafikken på Frederikssundsvej. Ved at anvende denne teknik, som indgår i forslag til en højklaset busløsning i 2018-planen, kan man øge bussernes fremkommelighed og samtidig give en begrænsning af biltrafikken. Løsningen skal samtidig være udformet på en sådan måde at den ikke presser den gennemkørende biltrafik ud på villavejene. Det er vigtigt at den tunge gennemkørende trafik hovedsagelig finder sted på det overordnede regionale vejnet og ikke benytter Frederikssundsvej. En yderligere reduktion af den gennemkørende biltrafik vil kunne ske ved oprettelse af en betalingsring ved kommunegrænsen.

Som beskrevet under Baggrund, er der en del lokaltrafik, som kan undgås ved at etablere de rette vejforbindelser. Trafikanter fra Brønshøj-Husum-Tingbjerg området, som skal nordpå af Hillerød Motorvejen, kører en stor omvej ind eller ud af Frederikssundsvej for at ramme tilkørslen ved Borups Alle eller tilkørslen på Mørkhøjvej. Derfor er det et stort ønske fra borgerne, at der etableres til- og frakørsels ramper på Hillerød-motorvejen i udadgående retning fra Ruten i Tingbjerg. For beboerne i Tingbjerg vil en vejforbindelse over Husumvolden, som beskrevet under kollektiv trafik, give en større tilknytning til lokalmiljøet i Husum og samtidig vil en stor mængde unødigt kørsel på Frederikssundsvej og parallelvejen Gadeland blive sparet.

DIALOG OG PROCES (samt videre proces)

Denne del følger i skrivefasen, efter Torvedagen den 9. april er afholdt.

Her er en beskrivelse af bydelsplanens arrangementer, metoder i borgerdialog, kampagneoplysning og antal borgere, der har deltaget i forløbet.

Der er blevet afviklet 20 dialogmøder/arrangementer, herunder spørgeskemaundersøgelse ved Kulturdag, Barselscafe, Tryghedsmøde, Peter Olesen arrangement, Nørre G konkurrence, Juletræstænding, Rytterskolens fremtid, Kulturfusion, Climate Street initiativ, Brug benene og ikke bilen, Et vandtårn til salg, Madkultur på tværs, Kreativ Workshop, Brønshøj Brainstorm, Wintercamp Berig din forstad, cykeltur til Vestvolden, grundejerforeningsmøde, skoleledermøde, Snobrød og forårsvelkomst, Bedre brug af de grønne arealer.

Tilsammen tæller det 1692 mennesker, der har deltaget i borgerdialogen. Dertil kommer Torvedagens besøgende den 9. april og til "Bedre brug af de grønne arealer".

Budskabet om bydelsplanen er blevet meldt ud via bydelsportalen, busreklamer, en husstandsomdelt avis, annoncer og artikler i lokalaviserne, indslag i TV-Bella og i TV-Lorry.